

Результати опитування науково-педагогічних працівників Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка щодо якості організації дистанційного навчання

Опитування науково-педагогічних працівників, покликане виявити сильні і слабкі сторони в організації дистанційної форми навчання, запровадженої в СумДПУ імені А.С.Макаренка, та з'ясувати рівень готовності викладачів і студентів до пов'язаних з ним викликів, проводилося з 11.03.2025 по 24.03.2025 року. Анкетування здійснювалось добровільно, анонімно, з використанням Google-форм; опитувальник містив 16 запитань «закритого» та 1 запитання «відкритого» типу. Загалом в опитуванні взяли участь 62 респонденти – представники навчально-наукових інститутів/факультетів:

Рис. 1. Розподіл відповідей про респондентів опитування

Аналіз результатів моніторингу дозволив з'ясувати, що 74,2% викладачів визначили свій рівень готовності до здійснення дистанційного навчання як високий, 19,4% оцінили його вище середнього, 6,5% обрали варіант «задовільний»:

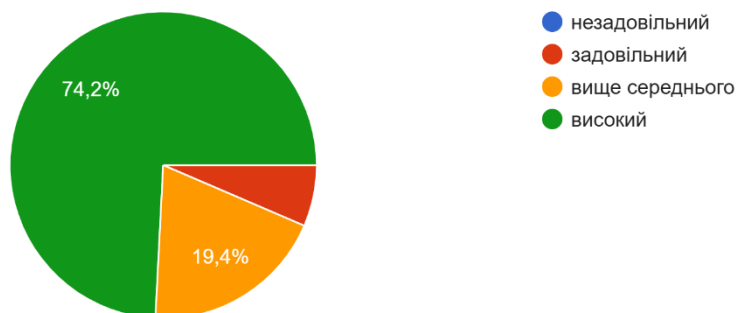

Рис. 2. Розподіл відповідей про рівень готовності до здійснення дистанційного навчання

Натомість оцінка рівня готовності здобувачів вищої освіти до дистанційної форми навчання знайшла відображення в таких показниках:

- високий – 35,5%;
- вище середнього – 33,9%;
- задовільний – 30,6%;
- незадовільний – відсутній.

При цьому у порівнянні з минулим навчальним роком, на 10% збільшилась кількість студентів з високим рівнем готовності до дистанційної форми навчання, та зовсім відсутні здобувачі з незадовільним рівнем.

Протягом навчального року лекційні та практичні заняття онлайн постійно за розкладом проводили 77,4% опитаних; 22,6% - у переважній більшості. При цьому активно використовувались найбільш доступні сервіси комунікації:

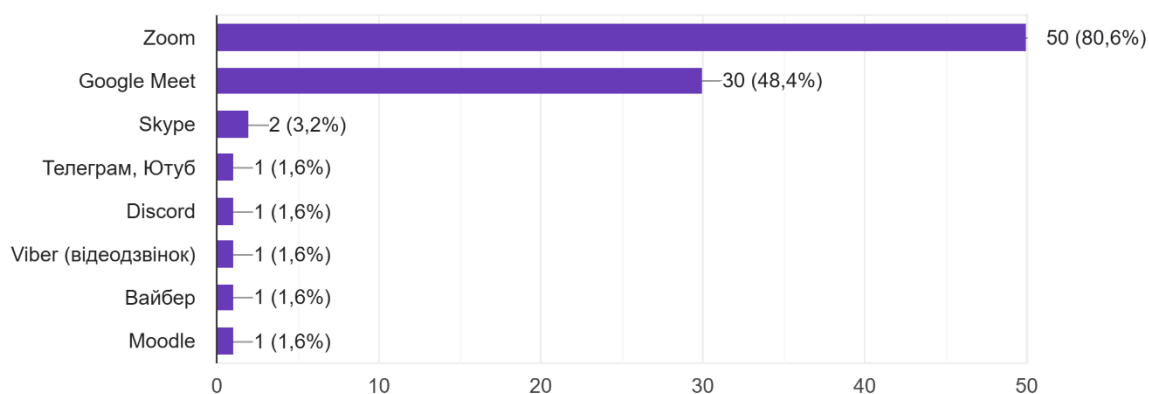

Рис. 3. Розподіл відповідей щодо використання сервісів під час дистанційного навчання

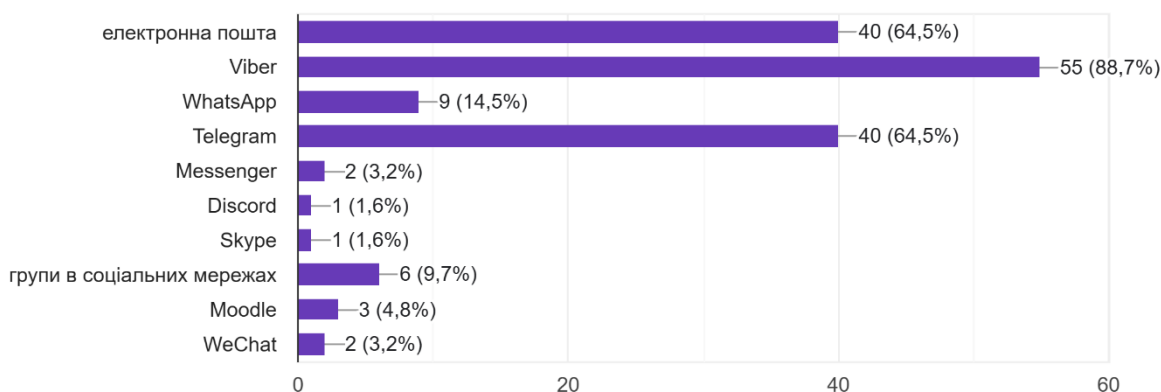

Рис. 4. Розподіл відповідей щодо використання способів комунікації під час дистанційного навчання

Варто зазначити, що викладачі проводять консультації для студентів на постійній основі. Про це зазначило 80,6% респондентів. При цьому отримання допомоги відбувалося в основному через месенджери:

- через Viber (54,8%);

- через Telegram (27,4%);
- через мобільний зв'язок (8,1%);
- через електронну пошту (6,5%).

Вважаємо позитивним той факт, що 85,5% викладачів дотримуються у повній мірі (14,5% – дотримуються частково) Методичних рекомендацій щодо створення дистанційного курсу навчальної дисципліни, розроблених з урахуванням особливостей Moodle, що є офіційною платформою дистанційного навчання в СумДПУ імені А.С. Макаренка. Відповідно до рекомендацій у межах кожної дисципліни розміщені такі навчально-методичні матеріали:

- завдання для семінарських і практичних занять – 98,4 %;
- робоча програма навчальної дисципліни – 96,8% респондентів;
- лекційні матеріали – 88,7 %;
- завдання для самостійного опрацювання – 85,5 %;
- тестові завдання – 72,6 %;
- презентаційні навчальні матеріали – 71 %;
- критерії оцінювання результатів навчання – 69,4 %;
- навчальні та навчально-методичні посібники – 66,1%;
- посилання на бібліографічні джерела – 64,5 %;
- методичні рекомендації – 59,7 %;
- питання для самоконтролю – 58,1 %.

Варіативністю відзначаються види завдань, запропонованих студентам.

Серед них переважають письмові, тестові, інтерактивні, творчі, індивідуальні завдання; виконання самостійної роботи; створення презентацій; виконання вправ; розв'язування задач; опрацювання наукових статей, відео- та аудіоматеріалів; обговорення дискусійних питань у форматі форуму, моделювання навчальних ситуацій тощо:

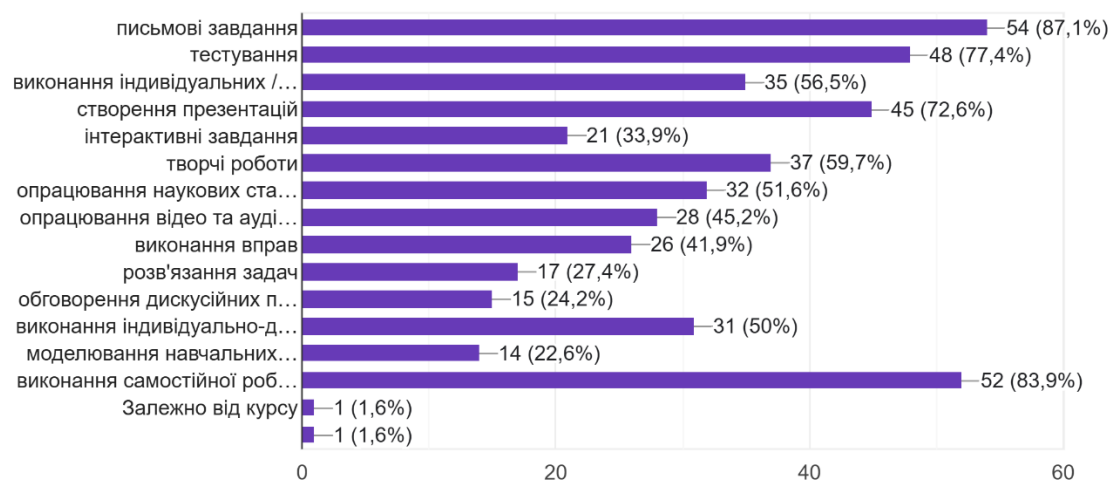

Рис. 5. Розподіл відповідей щодо завдань та варіанти їх оцінювання для виконання в дистанційному режимі

Викладачі активно використовують електронні навчальні ресурси (підручники, статті тощо), розміщені в репозитарії закладу при проведенні занять під час дистанційних курсів (часто – 27,4%, іноді – 64,5%).

Щодо студентської активності в опануванні навчального матеріалу з допомогою платформи Moodle, відповіді викладачів розподілились таким чином:

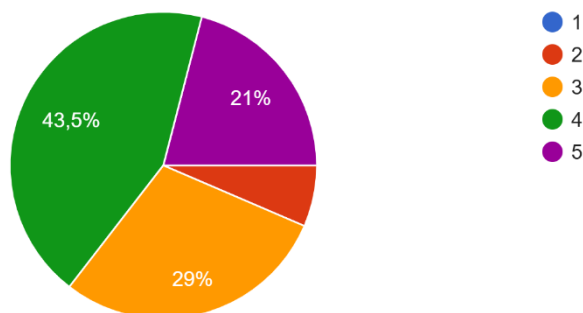

Рис. 6. Розподіл відповідей щодо студентської активності

На запитання «Чи задоволені Ви технічними можливостями платформи дистанційного навчання Moodle?» ствердну відповідь дали 74,2% опитаних викладачів, часткову задоволеність відзначили 24,2%. Задля максимальної оптимізації освітнього процесу 22,6% респондентів систематично, а 25,8% періодично використовують мобільний додаток Moodle. При цьому у порівнянні з минулим роком, відсоток використання додатку на постійній основі зменшився на 3%.

Труднощі, з якими доводиться стикатись викладачам під час дистанційного навчання, респонденти виокремили наступні:

- неможливість надіслати великі файли або їх певну кількість (71,3% респондентів);
- автоматичне завантаження навчальних матеріалів на телефон (17,7%);
- неможливість зв'язатися із викладачем через сайт (16,1%);
- відсутність пояснень (інструкцій, рекомендацій) як працювати і з сайтом і, відповідно, відсутність навичок роботи (8,1%).

Серед поодиноких труднощів викладачі виділили наступні:

- технічні збої;
- відсутність доступу 24/7;
- не надходить сигнал, що роботи студентів надіслані;
- велика кількість кроків і часу для здійснення будь якої операції.

Зважаючи на поодинокі труднощі роботи з платформою Moodle, викладачі прагнули б удосконалити свої знання з наступних аспектів дистанційного навчання:

- поєднання оцінювання у Moodle та електронного журналу;
- використання ІІІ для створення презентацій;
- приєднання на Moodle великих за обсягом матеріалів;
- розвиток навчальної автономії студентів на Moodle;
- завантаження інтерактивних завдань;
- проблема оцінки реальних знань і практичних навичок студентів;
- критерії оцінювання тих студентів, які не мають можливості виходити на заняття;
- онлайн-дошки в навчанні тощо.

За результатами моніторингу фахівці ЦЗЯВО дійшли висновку, що дистанційне навчання, зумовлене воєнним станом, у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка організоване на належному рівні. Викладачі вчасно наповнюють офіційну платформу Moodle необхідним освітнім контентом, за потреби використовують альтернативні комунікаційні технології, у переважній більшості дотримуються розкладу лекційних та практичних занять в онлайн режимі, прагнуть зацікавити здобувачів вищої освіти шляхом використання різноманітних форм і методів навчання. Запропонована форма дистанційного навчання є зручною завдяки гнучкості, можливості ефективно використовувати час, однак характеризується рядом недоліків, які потребують вивчення з боку адміністрації університету та профільних спеціалістів.

Рекомендації фахівців ЦЗЯВО:

1) адміністрації університету та директорам/деканам навчально-наукових інститутів/факультетів ознайомитися з результатами моніторингу якості дистанційного навчання з метою усунення проблем, окреслених науково-педагогічними працівниками закладу освіти;

2) профільним спеціалістам вивчити пропозиції щодо вдосконалення дистанційної форми навчання з метою їх подальшого впровадження в освітній процес.

Фахівець ЦЗЯВО

Олена Мичкіна

Начальник ЦЗЯВО

Оксана Одінцова